



15/09/2008

לכ'

מר יהודה בן-חמו, ראש העיר

שלום רב,

הנדון: דו"ח הועדה לכפר סבא ירוקה

הנני מתכבד להגיש לך את דו"ח "הועדה לכפר סבא ירוקה" שמסכם את עבודת הועדה שבוצעה בחודשים האחרונים.

הועדה מודה לכל הגורמים איתם באה במגע במהלך עבודתה ועל הנכונות והרצון הטוב לתרום ולהשפיע.

תודה מיוחדת לחברי הועדה אשר תרמו מזמנם ומהידע שלהם להכנת הדו"ח.

בברכה,

אורי מרינוב, פרופ'

יו"ר הועדה

העתק:

חברי הועדה לכפר סבא ירוקה





הועדה לעיר ירוקה

דו"ח הוועדה

הקדמה:

1. מועצת העיר כפר סבא החליטה להפוך את העיר לעיר ירוקה. הכוונה היא לנקוט בשורה ארוכה של צעדים אשר יביאו להקטנת ההשפעה השלילית על העיר ועל סביבתה, חסכון בשימוש במשאבים הטבעיים ושיפור איכות החיים של התושבים הגרים בעיר. במסגרת זאת מינה ראש העיר וועדת מומחים בשם "וועדת כפר סבא - ירוקה" שתפקידה היה להכין תכנית אב רב שנתית לביצוע הרעיון.

2. חברי הוועדה הם:

- א. פרופ' אורי מרינוב- יו"ר הוועדה
- ב. מר מאיר אלקיים- מזכיר הוועדה
- ג. מר יהודה אולנדר- חבר
- ד. מר פנחס כהנא- חבר
- ה. מר גידי מזור- חבר
- ו. מר צביקה מינץ – חבר
- ז. מר יואב מלאכי- חבר
- ח. גב' בת שבע קופטש- חברה
- ט. גב' אורלי רוני- חברה

3. הוועדה התכנסה מספר פעמים, נפגשה עם ראש העירייה, אנשי מפתח מבין עובדי העירייה וכן עם הצוותים המקצועיים המכינים תכניות אב נושאיות ואחרות עבור העירייה. הוועדה קיבלה, באמצעות אתר האינטרנט של העירייה שורה ארוכה של המלצות מהציבור הרחב והיא מודה על כך.

4. הוועדה מציינת בסיפוק, כי כבר עתה פועלת העירייה במתכונת רחבה של התחשבות בנושאי הסביבה ואגף איכות הסביבה של העירייה הכין שורה ארוכה של פעילויות בנושא. יחד עם זאת עדיין קיימות תוכניות ופעילויות העומדות בסתירה לעיקרון של פיתוח בר קיימא והעודה ממליצה לעירייה לבחון אותן מחדש על פי אותם עקרונות.





5. יש לציין במיוחד את החלטת הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, לאמץ את המלצת וועדת המומחים (עוד בטרם הוגש הדו"ח הסופי לראש העיר), שכל הבנייה העתידית בעיר תהייה על בסיס תקן הבנייה הירוקה. למיטב ידיעתנו, כפר סבא היא העיר הראשונה בעולם שקיבלה החלטה גורפת כל כך.

6. לנגד עיני חברי הוועדה היו המסמכים הבאים :

- א. תכנית אב אסטרטגית לעיר כפר סבא- תכנית בהכנה.
 - ב. תכנית אב לתחבורה- תכנית בהכנה .
 - ג. תוכנית אב לחינוך בנושא עיר ירוקה - תוכנית בהכנה.
 - ד. תכניות העבודה הקיימות של האגף לאיכות הסביבה של העירייה.
 - ה. אמנת פורום ה 15 שנחתמה על ידי ראש העירייה.
 - ו. אג'נדה 21 שהתקבלה על ידי וועדת האו"ם.
 - ז. דו"ח וועדת איכות האוויר של העירייה.
 - ח. הצעות תושבים שפנו לוועדה.
7. הוועדה קובעת כי עקרונות פיתוח בר קיימא, כולל השמירה על המשאבים הטבעיים ואיכות חיי התושבים צריכים להנחות את כל תהליכי קבלת ההחלטות בעיר.
8. הוועדה משבחת את העירייה על הצטרפותה לאמנת פורום ה 15 וממליצה כי כל תכניות האב הנמצאות בהכנה וכל התכניות החדשות, יוכנו תוך התאמה לאמנה זאת, שעליה התחייבה העירייה.
9. הוועדה ממליצה פה אחד לעיריית כפר סבא, לראות בנושאי איכות הסביבה כנושא עיקרי בתכניות העבודה של העירייה ולאמץ את מסגרת התכנית הפעולה המוצעת על ידי הוועדה.
10. הוועדה רואה בחינוך הסביבתי כאחד הנושאים החשובים בתהליך השינוי של כפר סבא לעיר ירוקה, שמטרתו לפתח בקרב התלמידים מודעות, הבנה וכבוד לסביבה שבה הם חיים, ולהבטיח את מחויבותם לפיתוח בר קיימא ברמה האישית, המקומית והלאומית. הוועדה ממליצה להשלים את תוכנית האב לחינוך סביבתי ולפעול ליישומו באופן שוטף בכל הרמות בחינוך הפורמאלי ובחינוך הבלתי פורמאלי.



תכניות אב הנמצאות בהכנה :

7. על עורכי תכנית האב האסטרטגית לכפר סבא לאמץ ולכלול בתכנית את הנושאים הבאים :
- א. **בינוי ופיתוח** : כל הבנייה בעתיד תהיה על בסיס תקן בנייה ירוקה, כולל בנייה משמרת מים, מי נגר, ניקוז לתת הקרקע וחسכון במים. הבינוי בעתיד יהיה מתוך ראייה של חסכון בקרקע, הגדלת הצפיפויות ע"י מניעת בניה צמודת קרקע, שמירה על שטחים פתוחים, חסכון באנרגיה, שימוש באנרגיות חלופיות, כולל ניצול גגות ומשטחים אחרים להתקנת תאים פוטו-וולטאיים, הקמת רשת של שבילי אופניים כחלופה תחבורתית עירונית וחנייה מסודרת לאופניים במיוחד בבתי הספר ומוסדות ציבור, הסדרת הנחיות להתקנת מתקנים לעגינת אופניים במבני ציבור ומסחר הקמת רשת של שבילי הליכה לספורט עממי ועידוד הקמת מרכזי קניות שכונתיים.
 - ב. **שימור והתחדשות** : שימור והחייאת אתרים/ מתחמים היסטוריים, שיפוץ מבני הציבור, הורדת אנטנות טלוויזיה בלתי שמישות, הטמנת קווי החשמל במרכז העיר, הוצאת השימוש באסבסט מהעיר, שיפוץ הריהוט העירוני, הסדרת המדרכות למעבר בטוח וידידותי להולכי רגל, הכנת סקר טבע עירוני כולל עצים, שדרוג מבני העירייה ושיפוצם כמבנים ירוקים.
 - ג. **שטחים ירוקים** : שימור הנוף הנטוע, ייעור אובססיבי של כל השטחים הפתוחים בעיר, כולל אזורים בפארק כפר סבא, איתור שטחים לעיבוד חקלאי על ידי הקהילה או אנשים פרטיים.
8. על עורכי תכנית אב לתחבורה לאמץ שינוי התפיסה שלהם, לתכנן מערכת תחבורה ברת קיימא שתתרום להפחתת פליטות וגזי חממה כולל הנושאים הבאים :
- א. הגברת השימוש בתחבורה ציבורית יעילה, אמינה, נקייה, זולה ולא מזהמת כולל הכנסת אוטובוסים קטנים או מוניות שירות להסעות בתוך העיר.
 - ב. השתלבות מהירה במערכת תחבורה עתירת נוסעים של רכבת קלה או אוטובוסים מהירים לתחבורה הבין עירונית.
 - ג. מתן פתרונות מגוונים להסעת התלמידים לבתי הספר בתחבורה ציבורית.
 - ד. הטלת אגרות גודש וסגירת מרכז העיר לתחבורה פרטית וזאת לאחר שנושא התחבורה הציבורית ופיתוח מערכת השבילים, תוסדרנה כחלופות מתאימות.

- ה. הכנת מערכת השכרת אופניים לכל דורש על פי מודל פאריס.
- ו. הורדת תקן החנייה כדי לעודד את השימוש בתחבורה ציבורית.
- ז. הסדרת תחבורה ציבורית נוחה לתחנות הרכבת ולמוקדי התעסוקה.
9. על עורכי **תכנית האב לחינוך** לאמץ ולכלול בתכנית האב שלהם את הנושאים הבאים:
- א. חשיבה "ירוקה" בכל מוסדות החינוך בעיר לרבות בתי נוער ותנועות נוער.
- ב. הקמת מועצות ירוקות בכ- 50% מבתי הספר ולהשלים הקמת מועצות בכל בתי הספר תוך חמש שנים.
- ג. הסמכת 5 מוסדות חינוך תוך שנתיים והסמכת כל בתי הספר תוך חמש שנים.
- ד. הפחתת השימוש בנייר במוסדות חינוך ב- 10% תוך שלוש שנים.
- ה. הפחתת יחס הצריכה של חשמל ומים לתלמיד בכ- 5% בכל מוסדות העירייה תוך שלוש שנים.
- ו. עידוד נושא המיחזור ברמה הבית ספרית ועידוד הקהילה לכך.
- ז. עידוד תלמידים לביצוע עבודות חקר בנושאי סביבה בחינוך העל יסודי.
- ח. הכנת תוכנית שנתית לטיולים בטבע ומורשת מקומית לתלמידים ולקהילה.

10. **תכניות אב חדשות**

- א. יש לגשת כבר בשנת העבודה 2008, להכנת **תכנית אב לאנרגיה** לעיר מתוך מגמה להפחית את פליטות מזהמי אוויר וגזי חממה. יש לציין כי חלק מהמלצות הוועדה כבר עוסקות בנושא זה.
- ב. יש לגשת עוד בשנת העבודה 2008 להכין **תכנית אב להפחתת כמויות הפסולת** (על כל מרכיביה - ביתית, תעשייתית, חקלאית, רעילה, פסולת בניין ועוד) מתוך מגמה להפחית את עלויות העירייה לסילוק הפסולת תוך אימוץ יעד מיחזור של 30% מנפח האשפה עד 2010.

11. הוועדה ממליצה לכלול בתכנית העבודה של מוסדות העירייה, החל משנת התקציב**הנוכחית את הנושאים הבאים:**

- א. הפעלה שוטפת ויעילה של הוועדה העירונית לאיכות הסביבה.
- ב. פרסום דו"ח סביבתי שנתי שיכיל מדדים כמותיים על מצב הסביבה בעיר וההתקדמות שחלה בביצוע המטלות השונות. דו"ח זה יפורסם לציבור.
- ג. הכנת תכנית להכשרת כל עובדי הרשות המקומית בנושאי מודעות לשימור הסביבה.
- ד. הכנת תכנית לשיתוף הציבור בפעולות העירייה בנושאי סביבה, כולל הקצאת תקציב מתאים כדי לעזור במימון פעילויות המוצעות על ידי הציבור הרחב. והפצת המידע באמצעות אתר האינטרנט של העירייה
- ה. פיתוח דוגמא אישית של נבחרי ועובדי העירייה על ידי מעבר להתנהגות המתחשבת בסביבה בכל החלטות העירייה כולל רכישת רכבים, העדפת יצרנים השומרים על הסביבה, העדפת יצרנים מקומיים, הימנעות מבזבוז משאבי מים, אנרגיה, נייר.
- ו. הפיכת בית ספר אחד לפחות לירוק על ידי מעבר לשימוש באנרגיה חלופית באופן מלא עד כמה שזה ניתן.
- ז. הקמת חממה ירוקה, תוך שימוש באחד מהמבנים/מוסדות הקיימים בעיר ללימודי סביבה.
- ח. אימוץ תוכנית האב לאנטנות סולאריות עפ"י המלצות הוועדה העירונית, בכל הנוגע לאנטנות סולאריות. תוכנית זו תאפשר הפחתת חשיפת התושבים לקרינה בלתי מייננת תוך שיפור השירות למשתמשים בטלפונים סולאריים.
- ט. השלמת החלפת הנורות ברמזורים ובתאורת הרחוב לנורות חוסכות אנרגיה.
- י. הצבת מתקנים לקשירת אופניים ברחבי העיר.
- יא. הכנת תכנית כלל עירונית להפחתת השימוש בשקיות ניילון.
- יב. אימוץ מהיר של חוק עזר אגד איכות סביבה.
- יג. טיפול מהיר וחריף בעברייני פסולת בנייה.
- יד. הכנת תכנית כלל עירונית לצמצום השימוש במים מינראליים
- טו. מימוש תכנית השקיה בלתי מוגבלת במי קולחין.
- טז. הכנת תכנית להגברת החדרת מי נקז לתת הקרקע.
- יז. הכנת תכנית לחסכון במים כולל שתילת צמחייה חוסכת מים והשקיית השטחים הציבוריים בהתאם לשעות היממה והימנעות משתילת משטחי דשא נרחבים.





- יח. הגברת מיחזור הפסולת לרמה של 30% עד לשנת 2010 .
- יט. הגברת התכנית לקומפוסטציה ביתית.
- כ. עידוד השימוש בגזם לחיפוי.
- כא. שילוב הסקטור הפרטי בנושאי שמירת הסביבה.
- כב. אימוץ תקן 14000 לשיפור פעילות העירייה.
- כג. מתן פרס שנתי לאיש ציבור מבין תושבי כפר סבא התורם לנושאי איכות הסביבה.
12. לשם קידום כל התכניות האלה, הוועדה ממליצה לראש העיר להקים בהקדם וועדת היגוי עליונה בראשות ראש העיר שתכלול את כל ראשי האגפים של העירייה .
13. הועדה ממליצה על הגברת מעורבות העירייה ויצירת שיתופי פעולה בנושאים סביבתיים ואזוריים עם הרשויות השכנות.
14. הועדה מודה לכל הגורמים בעירייה ומחוצה לה איתה באה במגע במהלך עבודתה, על הנתונים הידע והעצות וכן לכל תושבי העיר אשר פנו בכתב לוועדה בהצעות ורעיונות לשיפור.

על החתום:

פרופ' מרינוב אורי יו"ר הועדה	מאיר אלקיים מזכיר וחבר	גדעון מזור חבר	יהודה אולנדר חבר
בת שבע קופטש חברה	צביקה מינץ חבר	אורלי רונן חברה	יואב מלאכי חבר

פנחס כהנא

חבר

תאריך:

תיק: ; ועדה ירוקה

